

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 1076/2025
24.09.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Милене Рашић, председника већа, Гордане Којић, Александра Степановића, Татјане Вуковић и Дијане Јанковић, чланова већа, са саветником Врховног суда Снежаном Лазин, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела проневера из члана 364. став 1. Кривичног законика и др, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА – адвоката Милоша Палигорића, поднетом против правноснажних решења Вишег суда у Нишу, Посебно одељење за сузбијање корупције К.ПО4.бр.104/20 од 07.11.2024. године и Кв.По4.бр.108/24 од 04.06.2025. године, у седници већа одржаној дана 24.09.2025. године, једногласно, донео је

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА – адвоката Милоша Палигорића, па се **УКИДАЈУ** правноснажна решења Вишег суда у Нишу, Посебно одељење за сузбијање корупције К.ПО4.бр.104/20 од 07.11.2024. године и Кв.По4.бр.108/24 од 04.06.2025. године и предмет враћа Вишем суду у Нишу, Посебно одељење за сузбијање корупције на поновно одлучивање.

Образложење

Решењем Вишег суда у Нишу, Посебно одељење за сузбијање корупције К.ПО4.бр.104/20 од 07.11.2024. године у ставу првом изреке делимично је усвојен захтев за накнаду трошкова кривичног поступка окривљеног АА, те је одређено да се трошкови кривичног поступка окривљеног у укупном износу од 2.770.861,5 динара имају исплатити из буџетских средстава суда у року од 60 дана по правноснажности решења, а на означени рачун адвоката Милоша Палигорића. У ставу другом изреке решења одбијен је као неоснован захтев за накнаду трошкова кривичног поступка окривљеног АА преко досуђеног износа, а до траженог износа од 4.627.704,84 динара.

Решењем Вишег суда у Нишу, Посебно одељење за сузбијање корупције Кв.По4.бр.108/24 од 04.06.2025. године одбијена је као неоснована жалба браниоца окривљеног АА – адвоката Милоша Палигорића, која је изјављена против решења Вишег суда у Нишу, Посебно одељење за сузбијање корупције К.ПО4.бр.104/20 од 07.11.2024. године.

Против наведених правноснажних решења захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљеног АА – адвокат Милош Палигорић, због повреде закона из члана 441. став 4. ЗКП, са предлогом да Врховни суд усвоји поднети захтев, те да преиначи првостепено и другостепено решење тако што ће окривљеном АА признати трошкове кривичног поступка у износу који је обрачунат у захтеву за накнаду трошкова поступка, увећано за састав жалбе против првостепеног решења у износу од 45.000,00 динара (37.500,00 динара увећано за 20% на име ПДВ) и за састав захтева за заштиту законитости у износу од 90.000,00 динара (75.000,00 динара увећано за 20% на име ПДВ) или да укине другостепено решење и списе предмета врати на поновно одлучивање Вишем суду у Нишу, Посебном одељењу за сузбијање корупције.

Врховни суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Врховном јавном тужилаштву, сходно одредби члана 488. став 1. Законика о кривичном поступку, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештавања Врховног јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажна решења против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је, након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости је основан.

По налажењу Врховног суда, основано бранилац окривљеног АА у поднетом захтеву указује да је побијаним правноснажним решењима Вишег суда у Нишу, Посебно одељење за сузбијање корупције учињена повреда закона из члана 441. став 4. ЗКП на штету окривљеног, обзиром да је наведеним одлукама о трошковима кривичног поступка повређена одредба члана 13. Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката.

Наиме, из списка предмета произилази да је правноснажном пресудом Вишег суда у Нишу КПО4 бр.104/20 од 13.03.2024. године окривљени ослобођен од оптужбе због кривичног дела проневера из члана 364. став 1. КЗ и да је према њему одбијена оптужба због кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица у продуженом трајању из члана 227. став 1. у вези члана 61. став 1. и 5. КЗ и кривичног дела фалсификовање исправе у продуженом трајању из члана 355. став 1. у вези члана 61. КЗ, те је одређено да трошкови кривичног поступка падају на терет буџетских средстава суда. Након тога, окривљени је преко браниоца – адвоката Милоша Палигорића дана 24.09.2024. године поднео захтев за накнаду трошкова кривичног поступка из буџетских средстава суда, а у којем је определио трошкове који се односе на награду и нужне издатке браниоца у укупном износу од 4.627.704,84 динара.

Одлучујући о поднетом захтеву за накнаду трошкова кривичног поступка, Виши суд у Нишу, Посебно одељење за сузбијање корупције је побијаним првостепеним решењем делимично усвојио наведени захтев и то за износ од 2.770.861,5 динара, док је преко досуђеног износа, а до траженог износа од 4.627.704,84 динара наведени захтев одбио као неоснован. Суд је у образложењу првостепеног решења, као разлоге за своју одлуку, између осталог, навео да у конкретном случају, без обзира на чињеницу да је бранилац окривљеног доставио доказ да је обвезник ПДВ, суд окривљеном на укупан износ досуђених трошкова кривичног поступка није досудио и увећање за ПДВ, будући да уз поднети захтев није достављен рачун или неки други

доказ којим би се утврдило да је порез на додату вредност у погледу ових трошкова обрачунат и плаћен, а имајући при томе у виду и чињеницу да је у предметном кривичном поступку већина трошкова настала у периоду пре дана 16.09.2023. године, а у ком периоду адвокат Милош Палигорић није био обвезник ПДВ, јер је то постао тек после овог датума.

Другостепено веће Вишег суда у Нишу, Посебно одељење за сузбијање корупције је, одлучујући о жалби браниоца окривљеног изјављеној против првостепеног решења, побијаним другостепеним решењем одбило жалбу као неосновану, са образложењем да је првостепени суд правилно одлучио када на укупан износ досуђених трошкова није досудио и увећање за ПДВ, те да је првостепено решење донето новембра месеца 2024. године, а из приложених доказа се може утврдити само да је плаћен износ од 938.170,00 динара на име ПДВ за месец септембар 2024. године, али се не може утврдити да ли је конкретно плаћен порез на додату вредност у погледу трошкова насталих у предметном кривичном поступку, нити да ли је то уопште приказано у пословним књигама.

Одредбом члана 261. став 1. ЗКП прописано је да су трошкови кривичног поступка издаци учињени поводом поступка од његовог покретања до његовог завршетка, док је одредбом става 2. тачка 7) истог члана, између осталог, прописано да трошкови кривичног поступка обухватају награду и нужне издатке браниоца.

Одредбом члана 265. став 1. ЗКП је прописано да кад се обустави кривични поступак или се оптужба одбије или се окривљени ослободи од оптужбе, изрећи ће се у решењу, односно пресуди да трошкови кривичног поступка из члана 261. став 2. тачка 1) до 6) овог законика, нужни издаци окривљеног и нужни издаци и награда браниоца и пуномоћника (члан 103. став 3.), као и награда вештака и стручног саветника, падају на терет буџетских средстава суда.

Одредбом члана 13. Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката прописано је да адвокат, који је обвезник пореза на додату вредност, има право додати и наплатити припадајући порез на додату вредност на извршени обрачун награде и трошкова. Из цитиране одредбе произилази да адвокат самом чињеницом да је обвезник пореза на додату вредност стиче право да своје трошкове увећа за припадајући порез на додату вредност на извршени обрачун адвокатске награде, без било какве обавезе достављања доказа да је порез на додату вредност у погледу захтеваних трошкова поступка обрачунат и плаћен.

Имајући у виду напред наведено, те цитиране одредбе ЗКП и Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката, Врховни суд налази да је побијаним правноснажним решењима Вишег суда у Нишу, Посебно одељење за сузбијање корупције на штету окривљеног АА учињена повреда закона из члана 441. став 4. ЗКП, јер је суд наведеним одлукама, којима је одбио да на извршени обрачун награде и трошкова досуди увећање за ПДВ, повредио одредбе члана 261. став 1. и став 2. тачка 7) и члана 265. став 1. ЗКП и одредбу члана 13. Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката.

Наиме, основано се у поднетом захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног указује да је суд био у обавези да браниоцу окривљеног АА – адвокату

Милошу Палигорићу досуди увећање за ПДВ на име извршеног обрачуна награде и трошкова за период за који је наведени адвокат обвезник пореза на додату вредност, будући да право адвоката који је обвезник ПДВ да дода припадајући порез на додату вредност на извршени обрачун награде и трошкова, не може бити условљено пружањем доказа да је издао рачун примаоцу услуга који је физичко лице, нити је за остварење овог права неопходно суду поднети доказ да је бранилац у потпуности испунио своју пореску обавезу приликом наплате сваке обављене радње у предмету.

Одредба члана 42. став 1. Закона о порезу на додату вредност предвиђа обавезу обвезника да изда рачун за сваки промет добара и услуга, док Правилник о порезу на додату вредност („Службени гласник РС“, број 37/2021), који се примењује од 01.07.2021. године и важио је у време доношења решења која су предмет поднетог захтева за заштиту законитости (а чијим доношењем је престао да важи Правилник о одређивању случајева у којима нема обавезе издавања рачуна и о рачунима код којих се могу изоставити поједини подаци („Службени гласник РС“, број 23/2012)), у члану 164. став 1. тачка 1) предвиђа изузетак од ове обавезе, а наиме да обвезник ПДВ-а нема обавезу да изда рачун из члана 42. Закона о порезу на додату вредност, за промет добара и услуга физичким лицима са изузетком предузетника, која нису обвезници ПДВ, а што је управо случај у конкретном предмету.

Из наведеног произилази да је побијаним решењима Вишег суда у Нишу, Посебно одељење за сузбијање корупције учињена повреда закона из члана 441. став 4. ЗКП, јер је суд наведеним одлукама повредио одредбу члана 13. Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката која не условљава право на додавање припадајућег пореза на додату вредност на извршени обрачун награде и трошкова пружањем доказа да је обвезник испунио своју пореску обавезу, а такође је повредио и одредбу члана 164. став 1. тачка 1) Правилника о порезу на додату вредност, која не обавезује обвезника ПДВ да изда рачун за промет добара и услуга физичким лицима која нису обвезници ПДВ.

Како је, дакле, побијаним правноснажним решењима учињена повреда закона из члана 441. став 4. ЗКП, а на шта се основано указује у поднетом захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА – адвоката Милоша Палигорића, то је Врховни суд усвојио као основан захтев и на основу одредбе члана 492. став 1. тачка 1) ЗКП укинуо побијана правноснажна решења Вишег суда у Нишу, Посебно одељење за сузбијање корупције К.ПО4.бр.104/20 од 07.11.2024. године и Кв.ПО4.бр.108/24 од 04.06.2025. године, те списе предмета вратио том суду на поновно одлучивање у смислу разлога изнетих у овој пресуди, при чему ће суд у поновном поступку имати у виду примедбе из ове пресуде, те ће поступити по истима и отклонити повреду закона на коју му је указано и с тим у вези утврдити висину награде и нужних издатака браниоца окривљеног у овом кривичном поступку, а у складу са одредбама Законика о кривичном поступку и Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката, након чега ће бити у могућности да донесе правилну и на закону засновану одлуку, за коју ће дати јасне и аргументоване разлоге.

При томе суд ће имати у виду да је по оцени Врховног суда, погрешан став браниоца окривљеног да је у конкретном случају у погледу начина обрачунавања награде браниоцу за присуствовање предузетим процесним радњама и то присуствовање браниоца испитивању више лица током истог дана требало увећати

износ награде за по 50% од те награде за другу и сваку наредну појединачну процесну радњу, а како је то прописано Тарифом о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката која се примењује од 03.06.2023. године и важи у моменту доношења побијаних решења.

Наиме, начин обрачунавања награде која припада браниоцу за присуствовање и приступ процесним радњама - испитивање више лица у току истог дана, по оцени Врховног суда, различито је прописан Тарифом о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката која је важила у време предузимања радњи, у односу на Тарифу која је била на снази у време доношења одлуке о трошковима.

Тако је одредбом Тарифног броја 2. став 4. Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката („Службени гласник РС“, број 121/2012), која је била на снази у време предузимања предметних процесних радњи, прописано да у случају када полиција, тужилац или суд предузимају више процесних радњи сукцесивно, адвокату припада прописани износ награде за сваку појединачну процесну радњу којој је присуствовао или приступио, док према одредби Тарифног броја 2. став 5. Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката („Службени гласник РС“, број 43/2023 од 26.05.2023. године), која се примењује од 03.06.2023. године, у случају када полиција, јавни тужилац или суд предузимају више процесних радњи истог дана пред истим органом, адвокату припада пуна награда за прву радњу, која му се увећава за по 50 % од те награде за другу и сваку наредну појединачну процесну радњу.

Имајући у виду напред цитиране одредбе Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката, то се, по оцени Врховног суда, обрачунавање висине трошкова кривичног поступка на име награде за рад адвоката, као и њихово досуђивање, у поступку током чијег трајања је дошло до измене Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката, врши применом одредби Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката, која је била на снази у моменту када су предузете процесне радње.

Следствено наведеном, Тарифа о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката од 03.06.2023. године се не може применити на радње одбране и заступања које су обављене пре њеног ступања на снагу, с обзиром да као такве радње нису тарифиране на исти начин или у истом проценту, посебно узимајући у обзир питање предвидивости као дела права на правично суђење, у односу на странку када сноси терет накнаде трошкова поступка.

Дакле, како је Тарифом о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката, која се примењује од 03.06.2023. године, прецизно прописан начин на који се обрачунава награда која припада браниоцу за присуствовање предузимању више процесних радњи и децидно је опредељено да се тај начин рачунања односи на радње које су предузете од стране истог органа и у току истог дана, а који начин обрачуна би резултирао већим износом од оног који је предвиђен Тарифом о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката („Службени гласник РС“, број 121/2012) која је била на снази у време предузимања процесних радњи испитивања окривљеног АА и сведока ББ, то Врховни суд налази да одредба Тарифног броја 2. став 5. Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката („Службени гласник РС“, број 43/2023 од 26.05.2023. године), која се примењује од 03.06.2023. године, супротно ставу браниоца, није могла

бити примењена у конкретном случају приликом одлучивања о трошковима кривичног поступка окривљеног АА.

Врховни суд није посебно разматрао наводе браниоца окривљеног којима се оспорава правилност утврђеног чињеничног стања од стране суда у погледу одмеравања времена трајања, односно броја сати одсуства браниоца окривљеног из адвокатске канцеларије ради одласка из Београда у Ниш, Зајечар и Нови Сад, а које трошкове је суд признао окривљеном, те наводе браниоца којима се полемиче са разлозима који су у вези наведеног дати у побијаној другостепеној одлуци, обзиром да то не представља законски разлог због којег је дозвољено подношење захтева за заштиту законитости од стране окривљеног, односно његовог браниоца у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП.

Записничар-саветник
Снежана Лазин, с.р.

Председник већа-судија
Милена Рашић, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић